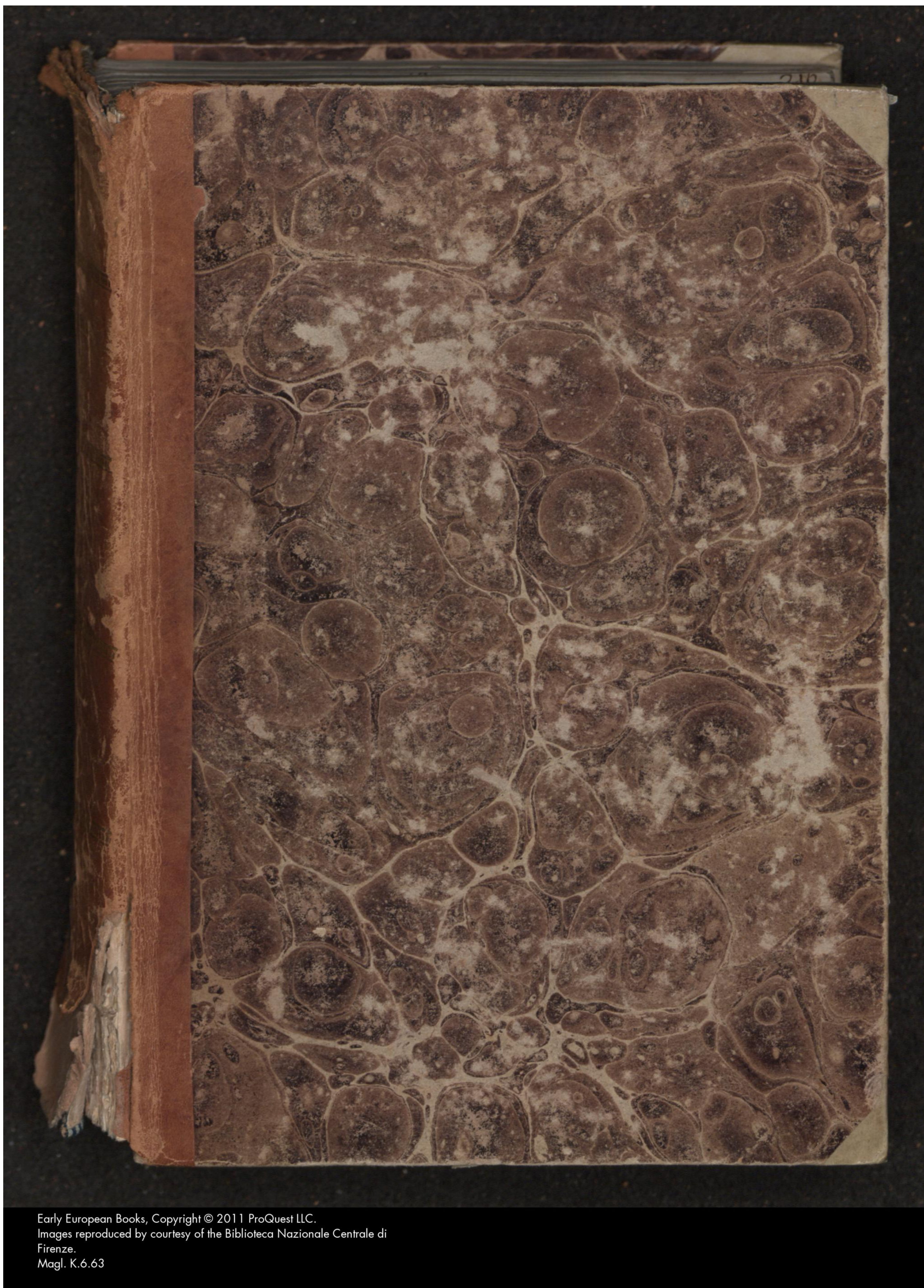
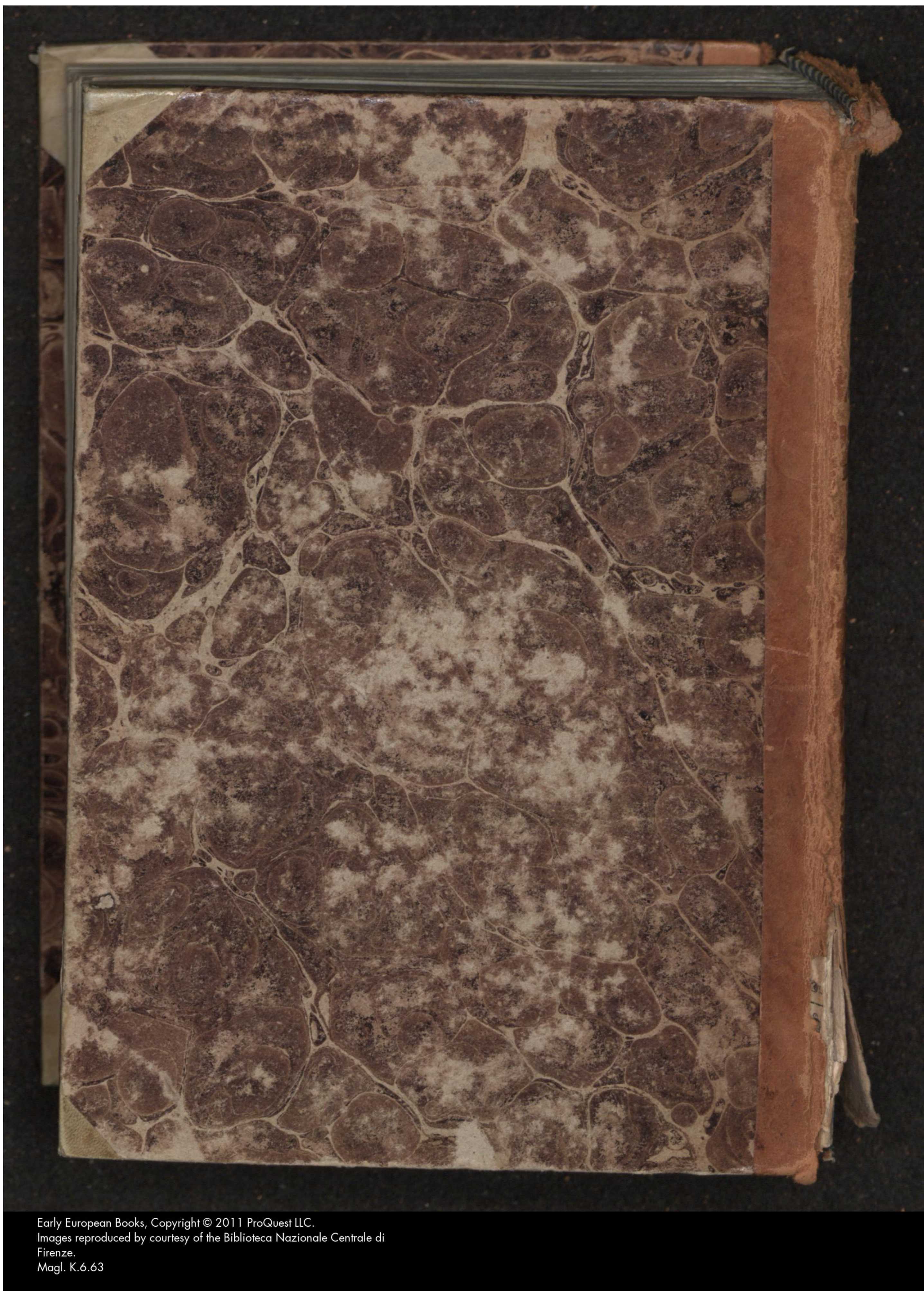

Oratio in funere sancte memorie Friderici·iiij·Romanorũ Imperatoris wienne habita per Spectabilem virum dominum Bernbardum Perger illic in Consilio Ciuium wiennensium pro inuictissimo Romanorum Rege vicegerentem·

Allem Serenissime ac Potentissime princeps Maximiliane sacri Romani Imperii moderator ꝛ Rex semper Auguste: id in presentiarum dicẽdi genus humeris meis impositum: quod quondam tacitus ipse mecum reuolui·aliquãdo futuꝝ esse: vt in hoc loco Serenitas tua cum caro parente ęquis animis regnantes in longi exilij commutationem summa cum laude: triumpho: ꝛ victoria publica contione lęti inuitaremini·Quod cum longe aliter atq mecum reputabã illud inexorabile fatum res humanas voluerit: lugubris: tristis merore ꝛ erũna plenus hic prodire cogor·atq vtinam sacrũ hunc diem quem pleriq Aulici Imperiales hic stantes ore Cęsareo pollicitum audierunt viuere licuisset: quid dulcius? quid iocũdius vnq vniuerse huic congregationi accidere potuisset nõ video· Nam tu quidem Serenissime Rex vnicum etate nostra filialis obseruantie speculum et exemplar carissimo genitore quẽ ab ineũte etate tua vsq in extremã ipsius horã summa veneratione coluisti·Uos illustrissimi Principes consanguineo patrono ꝛ vnico presidio vestro lęti potiremini: Reuerendissimi presules: Reuerendi ac religiosi prelati/ Magnifici Comites Barones simul ꝛ vniuersa nobilitas: gratia piẽtissimi Imperatoris freti res vestras tum publicas: tum priuatas sũma cum quiete administraretis·Ego quoq si tantillum hoc in loco nominare phas est·vna cum vniuersa litterarij ordinis ꝓfessione ꝛ presertim huius sacri wiennensis gymnasij collegio dominuz ꝛ benefactorem nostrũ fide ꝛ obsequio profiteremur· quem ꝛ si fata nobis prorsus iniqua preter opinionez e medio sustulerint: neq illoꝝ ineuitabili ordinationi contraire liceat

Licebit saltem in erūnarum nostrarum solatiū ⁊ tanti princi-
pis perpetuū monimentum de virtutibus eius ⁊ rebus magni
fice gestis vt temporis angustia admitteret paucula quedam at
tingere. quo te serenissime Rex tanti patris vnicam prolem su
perstitem eius vice quem vulgo amisisse videmur. ⁊ colere ⁊ ve
nerari. Tum et tuam contemplantes celsitudinem: tanquā
hunc non vita functum: sed potius in te renatum dolorum no
strorum tanto facilius obliuisci possimus. At cū Maiestatis
sue tot ⁊ tanta egregia facinora nedum hoc in loco relatu di-
gnissima: sed etiam sempiterna memoria posteritati dicanda
sese vna ingerant: dabis veniam Serenissime Rex si oratio no
stra amplitudinem huius loci non ęquet: si quantus fuerit sa
cer ille genitor tuus dicere formidem: egent nempe ista: vena
longe vberiore ⁊ tempore rerū magnitudini respondenti. Tū
quid multa modo dixisse iuuat: cum tuam celsitudinem ⁊ totā
hanc coronam alio intentos męstos lugubresqꝫ potius quan
tum hodierna die casu tanti Principis totus terrarꝫ orbis pa-
titur q̄ hęc pusilla meditantes conspicio. Et quidem haud in
iuria. Imprimis nempe tu serenissime Rex vitę tuę solatio. sta
tus ⁊ dignitatis tuę firmissimo columine prudentissimo atqꝫ
amantissimo parente tuo orbatus cuius incredibili in te amo
re atqꝫ beniuolentia ad summū Imperij decus euectus es: vt
quem natura sibi principem hereditariū succedere nouerat: eū
⁊ pari dignitate. Regnis vero populis ac terris longe amplio
ribus succedere voluerit. Iudicia extant. ⁊ primum ⁊ precipuū
dum vastū illud Hungarie regnū iuri suo cedens ad te deuol-
ui ordinauerit dum bellicam nobilissimā Gallie regionem di
tioni tue adiecerit. Ecce diui parentis beneficio: inclyta dom⁹
Austrie in Occeanum vsqꝫ signa sua ꝓfert: ⁊ eadem rursus in
Adriaticum mare reducit. Ecce Austriam iam Flandria canit
Austriam Burgundi. Henones. Brabanti. Holandi. Selandi.
Innumeriqꝫ alij populi externi principantē venerant̄. Taceo
que intra fines patrios conquisita celsitudini tuę reliquerit.
Taceo Carentanos Carnosqꝫ olim solo nomine Ducibus Au

strie parentes: hodie quibusdam acerrimis impedimentis ope
ra Cęsarea exactis pleno iure ad Maiestatem tuaʒ deuolutos.
Taceo fortissima Castra Ciuitates Opida portus. et intima
Sinus illirici fontisq; timaui non sine periculo vite paterne
e manibus occupantiũ ęrepta et imperio tuo adaucta. Taceo
cõstantissimũ eius in hoc cruento ⁊ diuturno Hungarico bel
lo animuʒ: qui vt principatus ⁊ dominia que tenuit sanguini
suo seruaret iminuta: prius exulari elegit q̃ ex his terris pu
gillũ sponte alienare. O dignum parentem perpetua venera
tione colendũ: cuius curam ⁊ sollicitudinem filius superstes.
ymmo nedum filius superstes: sed et vniuersum Romanum
Imperium abundantissime sentit. O venerandum Imperato
rem: iusto titulo Augustum inscriptum qui rem suam Roma
nam ita administrauit vt per quinquaginta ⁊ quatuor annos
imperans ne apicem vnum eidem auferre permiserit. Quid de
religione loquar? que quanto in hoc sacro Cęsare nostro clar
uerit dum meditor ingens et insulcabile pelagus ingredi vi
deor: qua (pace omniũ dixerim) nemini illustrium: nemini in
ferioris gradus sua etatę cessisse pene omnibus constat. Ipse
nanq; adolescens qualis religione futurus erat ostendit: dum
dominicum sepulchrum et loca vbi sacri pedes saluatoris no
stri steterunt: nullius impulsu: nullius hortatu. ymmo mul
tis contradicentibus: sed suamet deuotione incitatus visita
ret: deinde etate solidior dum sacri Imperii gubernacula assu
meret: necdum naue ad quam manum imposuerat ob subitam
mutationem satis perspecta illico perniciosam et toti religio
ni nostre exitialem pestem in Basilee Concilio exortam forti
animo compescuit: et sua moderatione prorsus extinxit. Post
ea vero paulatim crescente ętate creuit et religio: et ardens
quoddam visendi loca sacra desiderium: quo non satis erat se
mel suam vidisse Romanam vrbem. Illicq; sumptis cum con
iuge sua carissima diua Leonora insulis Imperialibus semel
sacrosanctas adorasse reliquias: quin ⁊ Paulo. ii. Põtifice ma
ximo in trono diui Petri sedente non Imperator: sed humilis

christi assecla et totus religioni deditus: rursus beatorum apo
stolorum limina reuidens sacra Romana iterum adorauit: xpique
vicarium deuotissimus ecclesie Romane cultor: defensor: et au
ctor: quantum Imperiali celsitudini congruebat veneratus.
sancti Georgij religionem militarem sua auctoritate et impen
sis renouari: ecclesias wiennensem et Nouecivitatis in cathe
drales erigi: in hoc beati Stephani templo quotannis indulgen
tias plenarias largiri obtinuit: atque his alijsque innumeris sa
cris religiosus Imperator onustus sumpta demore pontifica
li benedictione extremum vale vrbi dixit. Quid Mantuanum?
quid Ratisponen. conuentum quibus clariores etas nostra
non vidit commemorem? cum hi soli Cesaris religionem testent
quantumque xpianissimus Imperator in euersionem nephande
Mahumetane secte totis viribus elaborauerit. Succedunt ad
huc his longe maiora religionis sue monumenta veneranda.
In primis sedes Laybacen. beneficio Cesareo dudum in lucem
euecta: Succedunt monachi sancte Trinitatis de Nouaciuita
te Cesarem in terris suum creatorem profitentes: Succedunt iterum
diui Pauli primi heremite sanctimoniam sectantes quaque per
dominia sue Maiestatis inducti atque plantati: Tum Canonici
regulares in Rotumanno collegium et hospitale illud pientis
simum sub monte quem Pirum appellamus extructum. Sanctimo
niales sancte Cecilie nuper in vrbem Agrippinam translate.
ac opibus et religione plurimum aucte. Sanctimoniales in sub
urbanis Ulmensium Cesaris auctoritate contra omnium opi
nionem in regularem disciplinam reducte. Muliercule peniten
tes domus sancti Hieronymi wiennen. pridie eius diei quod di
ue virgini vt mos suus erat supremum dicasset ieiunium nouam
sue Maiestatis donationem experte Postremo ingens sacerdo
tum et capellanorum turba se suo auctore orbatam assidua voce
clamitans: que singula sancte et sincere religionis exempla: et
presertim precipuum et singulare illud principum Austrie decus
Diuum Leopoldum tot annorum cursibus carcere clausum: nunc
vero sola Cesaris sollicitudine in lucem relatum. et mortalibus

quantus celo fulgeat ostensum ac haud dubiū Cesarem quem inter mortales successorem habuit in terris: hodie sibi et in celis successisse gaudentem: que singula dico si digerere vellē accurrent vniuersa totius Germanie cenobia et sacrarum domorum Collegia que sese quantū beneficij Cesarei senserint preteriri nollent. Sed quoniaȝ accelerat sacri funeris curatio cui insignem hunc conuentum ardenti spiritu intendere conspicio: hec et alia queuis vestigia que dignissimus Imperator viuens ad religionem: fidei cultum: clementiā: deuotionem: pietatem: Romane ecclesie. summiqȝ pontificis et ordinis clericalis obseruantiā pertinentia accuratissime prosequutus est potius in aliud tempus referenda existimo. quam tantarum virtutū copiā hic male interpretando vitiare. Illud tamen velleris aurei gestamen quod idem Cesar pro gloria domus Burgundie non dedignatus est assumere: quantūcunqȝ funus vrgeat ob eius vetustatem et per multa secula obseruantiam in hoc celeberrimo loco intactum preterire non licet. Prima nempe seculi origine religiosissimus gentis Judee ductor Gedeon illi auctoritatem dedit dum de hostibus triumphans diuinitatem quandam celo demissam eidem inesse senserat. quod et longe postea fortissimus Jason collecta Europa atqȝ Asia iuuenum ingenti multitudine terra mariqȝ quesitū: ac tandem Colchis sub custodia repertum signū triumphale toto terrarū orbe clarissimū posteritati reliquit: ad quod assequendū multis conatibus Gallie et Britanie reges et principes cum diu et quidem frustra aspirassent: tandem in clarissimā Burgundie domum concessit. Gaudeant igitur Burgundie duces inter tot reges et principes soli tanto munere digni: gaudeant quiqȝ fortissimi viri quibus datum est hoc nobile gestamen humeris ferre et tantum principem eorum collegio asscribi. Adsis igitur serenissime rex Maximiliane vna cum clarissimo nato tuo Philippo Archiduce. Adsis Illustrissime princeps Alberte domus Saxonie singulare presidiū. Adsit et reliqua nobilitas cui ob genus et rerum gestarū amplitudinem hoc aurei velleris donum cō-

cessum est: vt quemadmodũ vno animo vna voluntate ad res maximas obeundas in eo indiuiduo fędere iuncti estis: ita hodierna die vna voce: vno habitu: huius grauissimi capituli vestri dignissimũ caput e medio vestri sublatum plangite ꝛ ꝓ more ordinis vestri illi debitũ officium exhibete: quo expleto: dij in auxiliũ ꝛ collegium vestrum vocandi sunt: vt in demorꝫ tui locum quempiã saltem imaginem tanti principis quẽ amisistis referentem sufficiant. Redeo ad magnifici atqꝫ indefessi Imperatoris fortissima gesta: sed heu deserit me tempus ꝛ dicendi cõmoditas aufertur. Statuerã enim sue Maiestatis bella pro republica fęliciter gesta labores inexhaustos pericula vitę totiens contempta: patientiã in aduersis singularez atqꝫ inaudıtam. Principes ꝛ reges in sacrum Imperiũ incursantes vel consilio quo nemo validior: vel armis quo nemo acrior: deuictos: quibus subactis clementiaz Imperatore magnanimo dignissimã referre. Sed vt hec omnia vno verbo complectar ꝛ dicendi finem faciã. Ecce Cęsarem in omnibus agendis summũ moderatorẽ. Ecce Cęsarem vnicum caput quod reipublice pondus sustineret adeo vt nihil esset tam arduũ: tam difficile quod consilio non obiret: prudentia non explicaret: ꝛ auctoritate non perficeret: q̃tumqꝫ primus ꝛ iterũ ille alter sui nominis duo quondã clarissimi Imperatores. tũ ꝛ Henrici: Conradi: Ottones: ꝛ quiuis alij quos Germania in suis annalibus fortissimos cantat adlethas: longius quoqꝫ per Carolos: Ludouicos: Berngarios: Constãtios: Domitios: Claudios: Tyberios: ꝛ vsqꝫ ad Julium primũ ascendendo quantũ hi dico singuli vel cõsilio vel armis ꝛ rebus magnifice gestis glorie post se reliquerint: tantundem vnicus Is Fridericus. iij. in seipso complexus est: ꝛ hoꝝ omniũ imaginem gerens precipuã sibi in hac mortali vita degens ĩmortalitatẽ comparauit: qui tandem orbe pacato vt semper dũ vixit animo quietus fuit et pacificus in vniuersa religionis nostre tranquillitate. ab hac mortali vita plenũ dierũ se eximens corpus nobis sui itineris monimentũ reliquit. animã vero illi quem semper coluit deo

reddidit immortali. Age igitur invictissime Rex provintiam tibi a deo designatam: a parente relictam: et tuis met virtutibus meritam forti dextera aggredere: ut siqua forte idem genitor per etatis imbecillitatem ut fit in pendenti reliquerit: ad ea conficienda generosus et intrepidus ille animus tuus qui totiens hostes acerrimos et quidem parua manu profligauit: tot urbes opulentissimas in deditionem compulit: tot populos: tot linguas ditioni sue subegit accomodetur: quo tandem te illum quem rerum omnium conditor deus fatalem etati nostre: destinauit: ac unicum in tribulationibus nostris solatium suscitauit e medio religionis nostre prodire videamus: qui igne spirituali accensus dei ecclesiam a Barbarorum incursibus: defendat et innocentem xpianorum sanguinem tot annis misere effusum ulciscatur. Sed cum volentem facile sit in sententiam quam astruimus inducere et iampridem Maiestatem tuam opes simul cum vita ultro offerentem viderimus. Vos illustrissimos Principes. Comites. Barones: Vos regum et principum Oratores. Vos fortes in armis exercitatos alloquor. Vos hec tangant. Vos ista requirant. Vestrum est serenissimo illi Regi vestro: hodie potius quam in crastinum in hostes fidei paratum exhibenti animum velle et debere assistere. ac dei vestri honorem defendere. Neque vos hostium aut gentes aut opes innumere terreant si modo quos video principes. Hic coram et oratorum patroni facultatibus suis aderunt: nam ipsis assencientibus: aderit dives Italia: aderit nobilis Gallia: aderit fortis Hyspania: aderit et bellicosa et populosa Germania: quibus sub tanto principe nostro et presidio fortissimi antemuralis Hungarie regno militantibus quandoquidem his potentatibus nec opes: nec vires quam Turcis minores sunt indubitatam promittimus in deo victoriam.

Dixi.